

Ще в автобусі лейтенант ловив на собі стримані погляди публіки, неначе в нього була розстібнута матня, він навіть її перевірів, затулившись рюкзаком;

друга несподіванка — на пропускній військової частини не було нікого, творилося чортзна-шо, такого лейтенант не міг пригадати за все життя:

кружляли по кутках кулькі, файлики, папери, деякі попалені, а деякі — ні.

У казармі знайшов лиш одного днювального, той сидів біля порожнього казана, шкрябав у ньому ложкою і на подив лейтенанта не прореагував.

Отак воно їздити відпочивати в рідні місця, а тоді вертатися до рідної частини й бачити, що світ перекинувся.

— Чому розхристаний? — єдине, що він запитав.

Салага повівся, наче дембель, — одмахнувся неуважним жестом ложки.

— Де полковник?

— Це я вас хотів би спитать, — шморгнув і знову схилився до казана.

— Перепилась офіцерна, чи що? — ворухнулася слабка надія.

— З чого б це? Зарплату ж не давали.

Лейтенант кволо втупився в безлюдний плац, за яким бовванів старезний радіолокатор.

Вони вдвох попленталися в апаратну й стали як укопані — прилади були розкидані й побиті.

— А локатор цілий, — тицьнув салага туди ложкою, — можна ворон збивать.

— Що?..

— Ну, отако направиш на пернатих, даси напруження — вони й беркиць! Не видержують частоти, — засяяв усмішкою салага. — Ворони, дак їх той, їсти можна.

— Ворон? — тетерів далі лейтенант.

— Да, ворон, лише патрять довго, ну, виварить, тоді обжарить — вони годяться.

— А ти чого остався? Ворон патрати?

— А куди їхать? Я дітдомовський.

Лейтенант теж відчув себе сиротою; не можна сказати, що любив службу, однак відсутність її приголомшила. Поморочившись з розбитим розподільником, повставлявши роз'єми, вдалося пустити струм до локатора, блоки радісно засвітилися контрольними вогниками.

— Ти диви, не доламали, — по-дитячому радів салага.

— Хто?

— Хто, хто... приказ був, хто.

— Шо? — недочув лейтенант.

— Когті нада рвать, що, тіко куди?

Справді, когті, бо лейтенант спершу недочув, як туркоче мотор, — з моря обережненько сунув чималий катер без аніяких розпізнавальних знаків.

— Може, це учебна перевірка? — надією зблиснув днювальний. — Ну, провіряють боеготовність, ці голубі берети. Чи малинові.

Звідси не розбереш — на катері всі були в зеленій уніформі.

— Збігай на пірс, запитай, чого їм треба.

Молодий неохоче сунув ложку за халяву й неквапом подався униз сходами, не добіг, як на катері розвернули кулемет й дали чергу — хлопець змахнув руками, наче каскадер, і покотився східцями.

— Що це за ученія, твою матір? — ще не вірив очам лейтенант.

У відповідь вікно бризнуло скалками, наступна черга прошила раму, лейтенант одскочив до приладів і ввімкнув їх на всю катушку — вони потроху заурчали, повільно набираючи потужність.

— Ну, ну, суки, — пробурчав крізь зуби.

Гості чинно висаджувалися на берег, кожен ніс пласку валізку — що це за вояки такі?

Але не було коли думати — лейтенант трапом вискочив на майданчик і заховався за локатор, краєм ока визируючи.

А іржавий шкворінь посеред «тарілки» ожив, зашкварчав розрядами, лейтенант щосили штовхнув її — іржавий звук вмить привернув увагу кулеметника, і той почав розвертатися, однак помалу став ватяним, руки обвисли й він тихо посунувся на палубу.

На стежині, зачувши скрип, вмить стали, потяглися до автоматів, лиця їхні нашорошені враз розгладилися, полагіднішали, й, німо втупившись в іржаву «тарілку», яка сипала іскри, вони повипускали валізи, бо деяку мить шукали опори, й кволо посідали.

На палубу катера вискочило двоє, на великий подив — у цивільному, чорні костюми були такі недоречні отут, на морі, однак зневага, якою вони окинули кулеметника, що завис на турелі, показала, що вони тут головні; особливо другий з них, бо відчув раніше, аніж локатор зі скреготом почав наvertатися

на катера, і встиг затулитися долонею од неоковирної «тарілки», яка на кліп ока видалася йому сліпучим сонцем, щоб миттю й згаснути в очах.

Лейтенант знесилено зійшов до апаратної.

Вирубав струм.

Начепив рюкзак, а виходячи з апаратної, змусив себе не глянути під скелю, звідкіля ніхто не ворувився.

То чого туди й дивитися?

Неквапом рушив до прохідної, женучи з очей картинку, як невідомі гості сповзають додолу, безладні, наче які ворони.

Розкішне «альфа-ромео» пливло трасою, тікаючи від далекого гуркоту, коли раптом і само покинуло муркотіти, пихнуло кілька разів і стало.

— Какого хера? — округлив і без того круглі очі лисуватий.

— Бензін кончився, — глянув на прилади блондин.

— Задовбав, — огризнувся кучерявий, — ти що, вже про бензін подумать не міг? Ми ж опоздаем.

— Дак мой воділа сбежал, сука, я не проконтролював.

Вони повагом вийшли.

Було на що глянути:

діорівські костюми, черевики з крокодила, краватки у камінцях на заколках. Всі люто озирнулися на трасу.

...Пеца отримував насолоду, незважаючи на далеку канонаду, бо «копійка» бігла прудко, аякже:

— Манжети поміняв, отработочку залив, вйю! Вйю, моя родімая!

Йому було соромно перед нею, бо підрихтував, готуючи на продаж, навіть номери оновив, і ось тепер виявляється — вона ще ого-го; аж тут він угледів край дороги незвичайних голосувальників з важкими дипломатами, таких і не в кожному серіалі побачиш.

Навіщо він тоді загальмував? Було б газонуті, й потім нічого б того всього не сталося.

— До аеропорта, — почув, хотів заперечити, що не по дорозі, однак зелененька купюра, засунута йому за комір, змусила усміхнутись, аякже, коли все життя отработочку в мотор заливаєш.

Машина просіла на ресорах доки ті вмостилися, не встиг рушити, як почув:

— Не можна лі бистрее? Да не боїсь, не на кладбище ж, — реготнув блондин, пригладжуючи свою начальницьку стрижку.

Пеца розігнав потроху, обережненько перемкнув передачу — і «копійка» побігла, як молода.

— Вот нікогда й подумать не мог, што прідьотся вот так, как ворьйо какое, тьху! — виплюнув у вікно, а потім повільно зітхнув старший. — Вот так всьо взять і побросать...

Ті сумно закивали.

«Може, не зачеплять, — намагався радіти Пеца, — на бандюхів не схожі, а на якусь вищу касту», — тішився думкою, що польоти літаків давно відмінили, але не для таких, як оці.

На шляху поза побитим бетонним стовпом стовбичила фігура в комбезі, тримаючи коробку на збирання коштів, начальник здалеку упізнав, радіючи:

— Во, ребята, узнайте? Етот, худой, как ево, ну, активіст їхній...

— Да не может бить, во, нарисовался, я думал — не впливет.

— Стой! — крикнув у саме вухо. — Прітормози, — наказав начальник.

Пеца почав повільно гальмувати.

— Да нафіг нада, опоздаем. Нікто ждять не будет, полетят без нас, — буркнув блондин.

— Да нет, ето мігом. Нада ж напоследок хорошее дело сделать.

Ті двоє презирнулися, однак виходити не стали, а, посміхаючись, скосили туди очі.

Він тяжко виліз і, жестикулюючи, посунув до худого. Той теж упізнав і відповів такою ж артикуляцією.

Пеца слів не чув, бо про всяк випадок вирішив не слухати; однак лисий, підійшовши, вихопив пістолет і вистрілив.

Коли він ще тягся по зброю, коли перемикав запобіжника, супротивник вже зготувався, тому тіпнувся убік, куля вирвала лише клапті комбезу, однак цього вистачило, аби худий перехопив пістолета й почав його вивертати, притулившись до здорованя. Глухо гримнув постріл, здорованя відкинуло.

Ті, в авто, лише охнули, вихопили й свої мавзери й почали садити в худого, зброя танцювала в руках, бо той, спритно скачучи навколо стовпа, гатив у відповідь, а цим двом у кабіні скакати було нікуди.

Від жаху Пеца вліз під руль, і під килимок би заліз, бо зроду не чув, як грімко б'є зброя в салоні. Над ним літали порожні гільзи й порожнє скло, ляскав метал. Пороховий дим гуркотом заповнював тісну «копійку», кучерявий з неї бив, затуляючись валізою, однак та ляснула його в лоб, і він не встиг зрозуміти, що це куля, що його вже нема.

Вмить все вщухло, до Пеци потроху повертався слух, і він насилу почув тишу, він навіть зміг виповзти на асфальт, —

траса порожня в обидва кінці, лише біля стовпа лежав дебелий у «діорі» та безліч свіжих гільз мідно вилискували у вранішньому сонці; а з-за виднокола знову потроху поставала далека канонада, словом, Пеца поволі приходив до тями — а що тут тямити, якщо мотор цілий, а бензином, слава Богу, ніде не смердить.

Обережненько потяг до себе задні дверцята, звідти спершу висунулася краватка, коштовно блиснувши заколкою, а потім і кучерявий її власник, лише без блиску в коштовних очах.

Пеці здалося, що вони прикидаються неживими, однак вони були такими ж, як і той дебелий, що лежав під стовпом, — за яким ані отого худого, ані його коробки.

...На пустир, виляючи, вилетіла «копійка», одкидаючи камінці, й стала як укопана. Пеца тяжко переводив подих, наче це він сам, а не мотор дотягнув машину. Потім наважився глянути на своїх непорушних пасажирів. Обережненько озирнувся на далеку трасу — анікого, крім канонади.

Його увагу привернула валіза, бо була прострелена. Краєчком пальчиків він одкинув кришку й сам відкинувся — так тісно вона була напхана пачками доларів.

До пам'яті Пеца прийшов, коли над ним тяжко пролетів літак, кинувши довгу тінь на пустирище.

...На бульварі, що впирався в трамвайну колію, стояв високий худий чоловік у комбезі з коробкою, усі перехожі не хотіли читати напис «на військову амуніцію», і тому швидше пробігали далі. Однак колишньому лейтенантові не соромно було жебрати тут, у рідному місті, бо надія в нього була свіжа.

Пів дня минуло практично марно, доки він почув, як ніжно прошурхотіли шини й зупинилися.

Розкішна «альфа-ромео», подумавши трохи, підкотилася задом; особливо вона вирізнялася номерами, перекрученими з колишнього «жигульонка».

На землю з дверцят неквапом ступив спершу крокодилячий черевик, а потім і сам Пеца, упізнати його було неможливо: